

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s »Kuzipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 » 60 » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » 1-70
Posamične številke stanajo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Ogledi in poslanice se računijo po petit-vrstah če riskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogovoru. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Namena, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v dejokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Combes.

Te dni je šel po klerikalnih listih glas radosti, da skoro skoro preneha s padcem Combesovim »preganjanje« pobožnih menihov in nun na Francoskem ter da se vrnejo stari zlati časi, ko bodo kutarji in kutarice še nadalje zastupljali zlasti potom šole francosko ljudstvo. Combes res poda, kakor se zagotavlja iz Francije, demisijo, ali soditi pa se da že danes, da bo prihodnja vlada hodila po jednakih potih kakor Combesova. Morda ne bo tako radikalna, toda reči se sme, da bo protiklerikalna, protireakcijska.

Combes je imel pri svojem velikem kulturnem delu najtežavnejše čase. Vse klerikalstvo je pihalo proti njemu najstrupenejšo, najgrše so ga napadali, obrekovali in zaničevali, ali Combes je stal tu nevstrašen ter vršil naprej svoje delo. Klerikalci so napeli vse svoje žile, vse svoje moči so spustili v boj proti Combesu, vse, kar je klerikalnega, je drlo proti njemu, da bi le čimprej padel. Ravnali pa so se v glavnem po starem rimskem reku: Calumniare audacter, semper aliquid haeret — vsa klerikalna zloba in peklenska hudobija črncev in njihovih trabantov se je vsipala nanj. Konec je ta, da Combes se res umakne, ali umakne se, ko mu je še poprej zbornica izrekla z večino zaupanje ter odobrila postopanje vlade.

Vsa Francija pa tudi ves ostali svet, ki se briga za tako važne dogodke v njej, je pričakoval z napetostjo seje francoske zbornice dne 14. t. m. Combes je nastopil neustrašeno, ožigal svoje nasprotnike, ter povedal v svojem govoru med drugim, da je bilo z dovoljenjem zbornice razpuščenih 65 moških kongregacij in 80 ženskih, 14.000 solskih zavodov se je izrgalo iz rok kongregacij. Kongregacije so se bile polustile poduka polovice francoske mladine, in menihi so znali za svoje gojence dobiti važne službe do največjih v državi. Kongregacije so imele moč celo na avanziranje častnikov. Da je mogel častnik avanzirati, je bilo potreba, da je užival milost polkovnega kapelana. Častniki so morali pohajati k verskim vajam za generalom in

polkovnikom. Soproga nekega generala je posetila ženo nekega častnika ter ji rekla, da če pošlje svoje otroke v republikanske šole, bo izključena iz cele družbe, general pa napravi poročilo o zadržanju tega častnika. Jezuit Du Lac je bil inspirator generala Boisdeffre. Combesova vlada je vstavila to počenjanje, radi tega pa se je vsulo nad Combesa vse polno obrekovanj, jedno nižje od drugega. Combes je omenjal še, da če se niso izvedle še vse druge reforme, ki se nahajajo v vladinem programu, ni kriva tega vlada, marveč obstrukcija. Slednjic je zbornica odobrila izjave vlade, odobrila program vlade, pri čemur se je pokazala večina, sicer ne velika, le za 10 glasov, ali večina vendar je bila. Klerikalni poslanci so divjali in besneli po zbornici, kar pač kaže, kako neveseljen jim je bil izid glasovanja, kako razočarani so morali zapustiti zbornico, ker so upali, da Combes na nikak način ne dobi večine ter mora pasti kar na mah. Ali ta pobožna želja klerikalcev se ni izpolnila. Doumer je bil kot kandidat opozicije sicer izvoljen predsednikom zbornice, ali ta »triumf« ni prinesel padea Combesovega. Če pa odstopi, odstopi častno, v zavesti, da se bo od njega započelo delo nadaljevalo.

Vatikam in klerikalci bodo seveda vriskali hipnega veselja, češ, da so strmoglavili Combesa, in izražali bodo svoje veselje, češ, da se vrnejo kongregacije zopet v Francijo, kakor hitro poda Combes svojo demisijo. Toda bržčas se kmalu prepričajo, da je bilo veselje le kratko, in obide jih z nova strah, kaj pa bo, ako se popolnoma zatre seme klerikalizma na Francoskem ter se začne polagoma jednak boj v kaki drugi državi, kjer so tudi klerikalci na površju, kjer na sličen način zastupljajo narode ter jih vežejo na rimsko verigo.

S posebno pozornostjo morajo slediti dogodkom v Franciji Avstriji, ker pri nas je klerikalizem v bujnem cvetu in razprostira svoja krila vedno nevarnejše naokoli; tisti narod v Avstriji, ki največ trpi pod klerikalizmom, je naš slovenski narod. Umevno torej, da so naši klerikalci tako besni na Combesa, kakor francoski... ker se bojijo, da se utegne obrniti pohlevna narava našega ljudstva v odločen odpor proti izmozgovalcem, izkoriščevalcem in poneumnevalcem istega.

Combesov duh na Francoskem živi ter bo žel brez dvoma še velike uspehe — naj bi segel tudi povsodi tja, kjerkoli klerikalna družal slepari narode v svoje požrešne namene!

DOPISI.

Iz Št. Andreža. — Kakor vsako leto priredi tudi letos naše »Bralno in pevsko društvo« svojo običajno predpustno veselico. Prvi namen takih veselje je, da društvo pokaže širši javnosti svoje delovanje, da se lahko vsak prijatelj ljudske izobrazbe na lastno uho prepriča, kako neumorno se trudi zlasti to društvo, da je kos svojemu namenu in nalogi, ki ni ravno lahka v taki bližini laškega mestnega življa z bodočo »Legino šolo« pri Burki na čelu. Nočem hvaliti našega društva, ker je hvalijo že uspehi sami. Z mirno vestjo se lahko trdi o njem, da je bilo ravno ono, ki je skoraj popolnoma iztrebilo laške popevanke, katero so poprej v taki meri dajale naši popolnoma slovenski vasi oni že tolikokrat ožigosani furlanski značaj. In take društvo, ki tako vestno in točno izvršuje svoje slovensko kulturno delovanje s slovensko pesnijo kakor tudi z izobraževanjem svojih članov potom dobrega berila, tako društvo, katero bi moral podpirati gmotno in duševno vsak pošten občinar, tako društvo ima zagrizenega, strastnega sovražnika v osebi našega »preljubnega« župana.

In vzroki njegovega sovraštva so menda same osebnosti do voditeljev tega društva. Mesto da bi pustil osebnosti na stran in gledal le na koristni in pošteni namen našega društva, ruje proti njemu kjerkoli in kadar koli le mogoče. Naj pogleda malo v sosednje vasi, v Vrtojbo i. t. d. in videi bode župane na prvem mestu v takih izobraževalnih društvih. Toda kaj njemu mar, naj tudi preneha »Pevsko in bralno društvo v Št. Andrežu«. (Tako se je sam kot »izobražen« mož izrazil proti nekemu društveniku o društvu, ki ima izobraževanje svojih članov v svojem programu.) Lep mož, kaj ne? Toda dalje! Pred enim mesecem je vložil društveni odbor prošnjo na tukajšnje županstvo, naj bi isto dovolilo kakor navadno javni ples po končanem

veseličnem vsopred.. Prošnja je nosila podpis tačasnega predsednika. Dolgo časa se je čakalo na blagohotni odgovor. Slednjic vrže obhodnik neki papir v bralno sobo. To je bil odgovor, ki bi pritikal ali g. predsedniku ali pa g. tajniku. In naš g. župan je zabičal, kakor se je sam obhodnik izrazil, njemu, naj na noben način ne izroči odgovora g. predsedniku, dasi je do sedaj pošiljal g. župan vsak odgovor g. predsedniku. Zakaj je to storil? Mogoče je mislil, da se v bralni sobi lažje izgubi odgovor kot pa v rokah g. predsednika. V odgovoru je pa stalo, da županstvo ne dovoljuje javnega plesa društvu, ker je že dovolilo Št. Andrežkim mladeničem vsako nedeljo javni ples, in ker so ti-le mladeniči že čakali na večini vsi društveniki. Strankarsku strast ga torej ni gnala v to, da ni dovolil javnega plesa, ker je prvič sam dovolil drugim mladeničem plesati vsako predpustno nedeljo, drugič je bil pa sam lansko leto v družbi, ki je priredila javni ples. Pri tem moram opomniti, da je društvu na vasi veliko ležeče na tem, ako priredi javni ples, ker le s takim si opomore na noge v gmotnem oziru, na drugi strani so se pa vršili javni plesi našega društva vedno do sedaj v takem redu in pod takim nadzorstvom, da niti g. župan sam ne bi mogel nič slabega na njih iztkniti.

No, pa kaj za to, da ima le to društvo gmotno škodo, kaj ne, g. župan. Sicer pa g. župan, naj ima vsled našega delovanja naše društvo še toliko gmotne škode, je še vendar hvala Bogu v Št. Andrežu toliko značajnih in poštenih mož in mladeničev, ki bodo skrbeli za to, da se vam ne izpolni vaša vroča želja, da bi društvo propadlo. Sicer pa smo se Vas dobro zapomnili in pride čas, ko nas bode te rabili, a nas, ne naših glasov ne bo.

Naše društvo se mora razcvitati in mora napredovati! Po vasi se sicer govori, da vse te »cvetke« proti našemu društvu niso vzrastle na našem vrtu oziroma gnoju. Hočemo se nanatanjeje o tem prepričati!

Še nekaj! Opozoriti Vas moram še glede na neko povabilo, katero ste pred kratkim poslali, da se slovensko ne piše »goloba«, ampak »globa«, in da sedaj ne pišemo l. 19.005, ampak 1905. Vi ste torej za 17.100

— 41 —

Brez dogme.

Roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravski.

(Dalj.)

Pogostoma si mislim, da se mi godi velika krivica vsled tega, da ona, ne da bi se tega zavedala, smatra mojo ljubezen za čisto pozemeljski občutek, za pojav čutnosti. Jaz tudi ne tajim, da je spleten iz različnih pramov, toda zdi se mi, da Angelica tega ne razume, da so v njih niti nezasišano idealne, prav kakor iz poezije posnete. Večkrat moji počutki nekako zaspé in ljubim jo zgollj duševno, tako, kakor se človeku zdi, da ljubi v prvi mladosti.

Večkrat tudi oni drugi človek, kateri sedi v meni in kateri vse razbira, overuje, a pogostoma se tudi roga, govore mi: »Nisem vedel, da ljubiš kot dijak in kot romantik!« Toda tako! Nemara je to smešno, toda ljubim jo na ta način in čutim, da ta ljubezen ni umetna in da je prav radi tega moja ljubezen tako popolna in obenem tem otožnejša, čembolj je spoznavana in enostransko sojena.

Ali prav sedaj je napočil záme trenutek vspavanja počutkov, zato sem dejal v duhu Angelici: »Ali si morda misliš, da v meni ni nikakih idealnih strun? In evo prav v tem hipu te ljubim na način, da se ti moreš in celo moraš strinjati s takimi občutki, in škoda bo, ako jih zapraviš, — ker sama ne bi izgubila ničesar, mene pa bi vendar rešila? Rekeli bi sam

sebi: to je moj svet, to je ograja, v kateri mi je dovoljeno živeti — in imel bi vsaj nekaj ter si prizadeval preurediti lastno naravo, prestopiti na tvojo vero ter se je držati za zmerom.«

Zdelo se mi je, da se more in mora strinjati s tako pogodbo, po kateri bi nastopil med nama in za naju oba večni mir. Obljubil sem sam sebi, da ji to povem in predstavim, in ko spoznava, da najini duši pripadata enkrat za zmerom druga drugi, pa se bova mogla vsaj mirno ločiti. V meni se je sprebudila neovrgljiva nadeja, da se bo ona s takim načrtom strinjala, ker razume, da brez njega postane življenje naju obeh nemogoče.

Bilo je ob devetih zvečer, ko smo dospeli v Hofgastein. V vasi je bilo že mirno: niti enega voza ni bilo videti pred hoteli; po hišah je bilo temno. Osvetljena so bila zgollj okna »gasthauzov«, a pri Megerju je popevalo nekoliko nikakor ne slabih moških glasov. Ko smo obstali, sem zapustil kočijo, hoté vprašati pevce, če bi morda ne hoteli zapeti pred hotelom; toda pokazalo se je, da to niso bili kmetje, marveč nekaki turisti z Dunaja, katerim nikakor ni kazalo ponujati plačilo. Kupil sem óva šopka planink in drugih planinskih cvetk. Vrnivši se k vozu, sem dal enega Angelici, drugega pa sem razvezal navidezno nehoté, tako, da so se cvetke razsule pod njene noge.

»Naj leže ondi,« ji rečem, vidé, da jih hoče pobirati.

Nato odidem kupit šopek za teto. Približavši se vozu, sem čul naslednje besede Kromickega:

»Tudi tukaj v Hofgasteinu, ko bi se osnoval dobro drugi zavod, bi bilo mogoče dobiti sto od sto.«

»A ti govoriš vedno »eno in isto?« ga vprašam mirno.

In nalašč sem ga to vprašal, kajti to je bilo eno in isto, kakor reči Angelici: »Glej, med tem ko se vse moje bitje briga le zate, misli on neprestano na denar; — primerjaj najine občutke — vsporedi naju.«

Zagotovljen sem skoro, da me je razumela.

Na potovanju nazaj sem se nekekrat potrudil razvezati razgovor, toda ni se mi posrečilo zaplesti vanj Angelico. Ko smo obstali pri vratih, je Kromicki odšel z gospema navzgor, jaz pa sem obstal, da plačam voznika. Vrnivši se v sobo nisem našel več Angelice pri čaju. Teta mi je dejala, da se je počutila nekoliko vtujeno in da je odšla v postelj. Takoj se me je polastil velik nemir in jel sem oštevati samega sebe, češ, da jo jaz mučim. Ničesar ne more biti bolj ugonobljajoče za človeka, ki v resnici ljubi, kakor občutek, da prinaša zlo ter škoduje ljubljenu bitju. Pili smo čaj molče, ker je bila teta zaspana, Kromicki je bil tudi nemiren, jaz pa sem se mučil čimdalje huje. »Morala si je,« sem si mislil, »gnati moje ravnanje zelo k sreči. Ona vzame vse od slabe strani.« Čutil sem, da se me bo jutri ogibala in da smatra sedaj razdrt oni mir, ki sva ga sklenila med seboj. Ta misel me je navdala s strahom, in sklenil sem jutri odpotovati, ali bolje zbežati na Dunaj, prvič radi tega, ker sem se bal Angelice, drugič za to, ker sem hotel videti Hvastovskega, a tretjič sem si mislil — sam Bog vé s kako grenkobo — da bo vendar bolje rešiti jo moje osebe ter dati ji vsaj dva dni počitka.

let pred nami, tako „naprednih“ županov pa ne potrebuje skromna naša občina.

Iz Medana. — G. kr. okrajna sodnija v Korminu se še vedno ni privadila uradovati s sloveaskimi strankami v slov. jeziku. Sicer smo imeli priliko že parkrat pritržiti se na tem mestu, a kakor se vidi, ta pričozna ni še pomagala — za Medano. Edino, kar pošilja k nam sodnija slovensko, so pozivi za priče, vse dugo, kar je najvažnejše: razsodbe, zapuščin-ske, eksekucijske i. dr. odloke, pošilja vedno samo italijanske.

V Korminu so trije sodniki, eden celó Slovenec, in dva druga, ki znata oba dobro slovenski. Neumljivo se nam zdi, čemu stoji na sodnem posloplju tudi slov. napis, in da se zahteva od onih gospodov znanje slovenščine, če pa nima slednja, kakor kaže, tukaj nobene pravice. Upamo, da bo to naš zadnji glas!

Iz Krepjeh, 15. prosinca 1905. — Tukajšnje bralno vinogradsko in sadjarsko društvo je imelo dne 1. t. m. svoj običajni občni zbor; na dnevnem redu je bilo uverovljenje zapisnika zadnjega občnega zbora in potrjenje računov za leto 1904. Potem je sledila volitev v novi odbor. Izvoljeni so: Viktor Šira iz Godenja predsednikom, France Vendarmin, nadučitelj v Batovljah, Ivan Tavčar iz Krepjeh podpredsednikoma, Andrej Tavčar blagajnikom, Alojzij Brandula odbor., Josip Tavčar odbor., Anton Pegan odbor. in Anton Tavčar tajnikom, vsi iz Krepjeh. Vsi so izvoljeni enoglasno, kar znači, da živijo pri društvu zaupanje.

Delo na železnici se vrši dobro. Poleg Krepjeh sta delovodji dva gospoda iz Istre, Josip Božič in Anton Zlatič, dva dobra mojstra, pri njih dela več ljudij iz Istre pa so vsi miroljubni in pošteni ljudje.

Minilo leto je občinsko staršinstvo v Dutovljah zgradilo novo občinsko klanico, stavba je izvrstna in jo je zgradil zidarski mojster gosp. Lovrenc Živic iz Skopega, za kar mu gre čast in hvala.

Vreme je tukaj lepo pa včasih nastopi mrzlo; dne 16. t. m. zjutraj je kazal gorkomer 10° C pod ničlo.

Domače in razne novice.

Gj. naročnike opozarjamo, da smo že v drugi polovici januarja, ali mnogi se še niso nič spomnili, da bi se oglasili z nakaznico ter poslali zaostalo in tekočo naročnino. — Prosimo več reda, več točnosti!

Narodni kolek družbe sv. Cirila in Metoda prodaja v Gorici naša knjigarna, Gosposka ulica št. 7. — Rojaki, sezajte po njem.

Odbor „Narodne prosvete“ prosi uljudno svoje člane, da blagovolijo sami izročiti o priliki udnino za mesec januar blagajniku, ker društvo še nima sluge. Izročta se lahko v „Goriški ljudski posojilnici“ ali pa pošlje po pošti na g. J. Zadela, knjigovodjo tam.

Ob enem se obrača odbor do p. n. rodoljubov, da bi društvu darovali kaj knjig. Lepo število jih je že došlo.

Dne 15. malega srpana.

Cela vrsta dogodkov in naključeb! Ne vem, pri čem začeti, ker poslednji vtisi so najmočnejši. Nikdar v življenju še nisem imel tako jasnega dokaza, da do mene ni ravnodušna, kakor sedaj.

Moram se vendar potruditi, da ohranim red v pripovedovanju. Zagotovljen sem, da se bo Angelica strinjala s temi pogoji, katere ji predložim. Časih čutim kar omotico v glavi. Tako si delam silo, da ohranim red v pisanju in začnem od početka.

Bil sem na Dunaju. Danes zvečer sem se vrnil. Prinesel sem nekoliko novic, o katerih se še pomeniva s teto.

Videl sem Hvastovskega in se pomenkoval z njim. Kako vrl dečko je to!... Dela kakor vol na kliniki; sedaj se je lotil pisanja higijene, katero namerava njegov brat, knjigar, izdajati v obliki malih brošur. On je član raznih zdravniških in nezdavnihških družb, katerih delaven ud je, a vrhu tega si zma še dobiti dovolj prostega časa za različne vesele in morda celo prevesele epizode v okolišju Kärnthnerstrasse. Ne vem v resnici, kedaj spi ta človek. Pri tem pa je tak, kakor nekak sejmiščni Herkul. Kaka bujnost življenja: kar kipi!

Govoril sem z njim br. v vsakih okoliščin o razlogih, ki so me privedli na Dunaj.

»Ne vem, ali vam je znano,« sem mu dejal, »da jaz in mati imava precej gotovine; ni nama treba špekulirati, toda bodi si kakor hoče, ko bi jih mogla vložiti v nekako podjetje, ki bi neslo dobiček, bi ta prišel v prid domovini. Dopusčam takisto, da bi gospodu Kromickemu vtegnil napraviti uslugo — torej bi to bila dvojnestranska korist. Odkrito rečeno, za njegovo osebo kot tako se dosti ne zmenimo; ker je pa postal naš sorodnik, bi mu radi pomagali k povečanju

Umril je pri Sv. Luciji g. Peter Škert, trgovec in gostilničar, spoštovan in ugleden mož. Preostalih naše sožalje!

Smrtna kosa. — Poročajo nam: V Rakovcu na Tolminskem je umrl 12. t. m. ob 3¼ popoldne tukajšnji veleposestnik g. Josip Bizjak, narodnjak, daleč naokrog zelo spoštovan mož, 51 let star. Zanimal se je do konca življenja za vsak napredek in pojav na slovanskih tleh. Zapustil je troje mladoletnih otrok. — Blag mu spomin!

Umrta je v Breginju g.čna Ema Stresova, ki je preteklo poletje dovršila učiteljske v Gorici. Obolela je proti koncu šolskega leta, slednjič jo je pobrala jetika.

Čuditi se je, kako da toliko gojenk goriškega učiteljskega umre za jetiko, in to zadnjih par let! Kje tiči vzrok? — Merodajne oblasti bi lahko malo pozornosti obrnile na to.

Lekcija dr. Gregorčiču in pajdašem? — „Slovenec“ je res ponatisnil našo notico, da slovenski uradniki na goriškem deželnem odb. so dobivali poprej slovenske dekrete ter so slovensko prisegali, sedaj pa je vse laško. Naslovil je to notico — „Škandal“. Potem pravi:

»Proti takemu postopanju se mora napeti najskrajnejše sile. Mi zahtevamo povsod najskrajnejšo ravnopravnost. Če se nam je ne ča, pokazimo zobe. V tem smislu naj se dela po vseh slovenskih pokrajinah!«

To je prav povedano, ali potem se ne ravnajo — klerikalci. — Dokazov o tem smo gledé naših klerikalcev doprinesli že zadostno število. V „Slovenec“ pišejo, da se mora napeti proti takemu postopanju najskrajnejše sile, ter da se mora zahtevati povsod najskrajnejšo ravnopravnost — ali naš Gregorčič z Berbučem in drugimi pajdaši ne le ne napenja nikake sile in ne zahteva nikake ravnopravnosti, marveč celo pomaga Pajerju pokopavati veljavo našega jezika in slovenskega imena sploh; v zbornici, ko je bil čas, da se ožigosa Pajerjeva nasilnost in samovoljno, protizakonito postopanje, je pa potrdil, da sme Pajer delati, kar hoče, in nastopil je tako tudi proti slov. odbornikom, ki sta svoj čas nekoliko nastopala proti nezakonitemu imenovanju ravnatelja dež. hip. banke. Če tako dela on, uvmemo, da vsi njegovi pajdaši lepo molčijo ter se brigajo za ravnopravnost in take reči toliko, kolikor za lanski sneg. „Slovenec“ deklamuje sedaj, kako se je treba postaviti za ravnopravnost — ali vse to je le sleparija, ker klerikalci so breznarodni povsodi; saj vidimo to jasno na Koroškem, Štajerskem, in odkar je začutil dr. Gregorčič v sebi politikojočega nunca, tudi na Goriškem. — Če bi „Slovenec“ vso stvar resno mislil, bi prijel vse drugače „katoliško-narodne“ izdajalce, prodance in hlapce deželnega glavarja Pajerja!

„Slovenec“ proti dr. Andreju Pavlici. — V sobotni številki smo povedali, da je napisal dr. Andrej Pavlica v Gorici članek, v katerem se

izreka proti splošni in jednaki volilni pravici, za katero pa ves goriški „Slovenec“. Posvečenim gospodom doktorjem okoli „Slovenca“ ni bil včer ta članek goriškega doktorja sv. pisma, in padli so po njem. „Slovenec“ od sobote piše:

„V „Primorskem listu“ je s podpisom dr. P. dne 12. jan. priobčil članek „Splošna in enaka volivna pravica“, ki se iz njega razvidi, da pisatelj ni za to iz strahu za avtoriteto, in ker splošna in enaka volivna pravica ne podpira prave prostosti. Naša stranka ima to v svojem programu, ker se edino po ti točki more dosledno izvesti ustavno načelo. Mi ne ustanavljamo države, marveč jo imamo. Zato naj g. dr. P. blagovoljno svoja zasebna modrovanja sporoči kam na kak avstralski otok in naj podučni divjake, kako si morejo po njegovih najboljših načelih ustanoviti državo, doma naj pa rajše gleda, kako bi žalostne politične razmere izboljšal. Edino upravičenje za take članke more biti pomanjkanje gradiva. Boljše prazen papir, kakor taki članki!“

Tako je prijel „Slovenec“ našega ljubega dr. Andreja! — Na avstralski otok naj sporoči svoja modrovanja, doma pa naj rajše gleda, kako bi žalostne politične razmere izboljšal... Kaj se morda tam pri „Slovenec“ zdi gospodom vendar že predebelo, kar uganjajo klerikalci ter kako pomagajo Pajerju spravljati ob vsako veljavo slovensko ime?! Prav bi bilo, da primejo vse po vrsti!

Malo preveč odkritosrčen je bil dr. Pavlica v onem članku, ko se je izrekel proti splošni in enaki volilni pravici — gospodje v Ljubljani pa take odkritosrčnosti ne ljubijo, ker je njim za splošno in jednako volilno pravico prav toliko, kolikor dr. Pavlici. Nekaj drugega pa še tiči tu vmes. Na Kranjskem klerikalci pričakujejo uspehov potom splošne in enake volilne pravice, pri nas na Goriškem pa se bojijo take pravice, ker bi utegnila prineesti jim razočaranja. Odtod so na Kranjskem za splošno volilno pravico, pri nas pa se izreknjo proti nji. Vedno le: kakor kaže! —

Obračnemu dr. Pavlici naše sožalje! Če pa res odide na ukaz iz Ljubljane na kak avstralski otok — pa srečno „rajžo“!

Z novim občinskim redom se nadalje strašijo po „Gorici“. Dopisnik iz Sovodnje pravi na koncu svojega dopisa, da hoče „Soča“ nekako opravičevati novi občinski red. To ni res, to je zlagano. Mi se nismo nikjer unemali za novi občinski red, marveč smo celo povedali, da pač ni preuzoren, ter posebej se smo postavili, da nam nikakor ni namen, braniti novi občinski red. Povedali smo ob tej priliki le to, kar se nam je zdelo potrebno glede resničnega reda po občinah ter glede potrebe urejene tajniške službe — pokazali pa smo v pravi luči tudi ves humbug, katerega uganjajo klerikalci z avim občinskim redom. V deželnem zboru je bil čas, nastopiti proti novemu občinskemu redu, takrat je bil čas zahtevati čitanje in debatiranje, to je bila naloga poslancev. Vsi slov. poslanci so bili edini v tem, ali ko je bilo čas nastopiti, pa je

snedel dr. Gregorčič dano besedo ter se potuhnil — češ, to bo moje sredstvo za hujskanje po zaključku zasedanja. Zategadel pa vse tiste občine, ki protestujejo, podpirajo le Gregorčičevo hudobijo. Namesto protesta ali pa s protestom vred naj bi sestavljale občine nezaupnice dr. Gregorčiču, ker nalaga sedaj občinam nekaj, kar bi bil moral on storiti — ako res vidijo klerikalci tako nevarnost v občinskem redu. Zakaj je niso videli poprej?

Z gonjo proti novemu občinskemu redu udarjajo ob jednem po naprednih poslancih. Ona dva napredna poslanca, ki sta glasovala za nov občinski red, bosta znala, če treba, že sama pred svojimi volilci povedati, za kaj sta to storila, težko stališče pa bi imel dr. Gregorčič, če bi imel povedati, zakaj je omogočil Pajerju nepotrebni kmetijski urad!!

Konečno omenjamo še, da iz Furlanije ni došel doslej še nikak protest proti novemu občinskemu redu.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Kamnjah se je osnovalo in so potrdila potrjena, kakor smo čitali te dni v uradnem listu. Kdo je osnoval društvo, ni potreba še posebej omenjati. Tisto osebo poznajo vsi tamkaj. — Ali je pa takega društva treba? Ne, ni ga treba, ker je le v škodo ljudstvu, korist ima le favroški gospod. In pa taka društva, ki imajo lov katoliška, so najmanj vredna, kerv njih se uganjajo reči, ki delajo malo časti katoliški veri, slovensko tako društvo tudi ni, ker klerikalizem smatra narodnost za paganstvo, samo da sleparijo ljudi, postavljajo v take naslove: slovensko; najmanj pa je tako društvo izobraževalno. O izobrazbi v takih društvih ni ne duha ne sluha, pač pa o posurovljenju in podivjanju. — Kdor kaj drži nase, tisti ne more pristopiti takemu društvu, pa če ga še tako vabijo. Razumni Kamenjci vedo, kaj jim je storiti!

„Svelli“ misijon v Zapotoku. — Poročajo nam, da od sobote 21. t. m. naprej skozi 8 dnij bo misijon v Zapotoku. Napovedal ga je vikar preteklo nedeljo. Odrredil je tako, da smejo k temu misijonu samo tisti, ki spadajo pod zapotoški vikarijat, med te razdeli listke, drug ne bo smel nihče v cerkev. Pa pravijo, da jih sploh ne bode dosti, ker se nočejo ljudje postavljati velikemu mrazu ter radi tujih misijonarjev, ki najraje hujskajo na prižnicah, stavljati v nevarnost svoje življe je po slabih, nevarnih cestah, kakoršne imajo zapuščeni lderci; še za kozo je nevarno po tistih hribih, da ne pade v prepad. Pa kaj si je zmisllil vikar misionarje? Saj mu ni nikdo očital, da ni dober pridigar! Čemu potem še misijonarji, in v tej hudi zimi! Kaj hočejo koga spraviti v bolezen ali celo ob življenje?! — Fantje so se zmenili, da bodo pobirali tistih 8 dnij rajši klobase.

V Višnjeviku v Brdih je postavil nekdo lepo hišo in v njej nastanil krčmo. Čudno pa, da je v krčmi kar v treh jezikih: slovensko, laško in nemško, povedano, kako se plačuje.

(Dalje v prilogi.)

njegovega premoženja, naravno, za kolikor bi bili zagotovljeni, da pri tem sami ne bomo imeli škode.«

»In hoteli bi vedeti, kako stoji njegova stvar?«

»Očividno. On ima kajpada najboljšje nadeje in ne dvomim, da je odkritosrčen. Tu gre samo za to, če se morda ne moti. Radi tega, ako vam je brat o tem kaj pisal, ne zahtevajte, naj to ostane tajno, pa mi to povejte; drugič pa naprosite ga, gospod, naj mi nalašč piše in mi predstav: natančno vse stanje rečij. Teta računa v tem obziru na njegovo naklonjenost do sebe in na odnošaje, ki vas vežejo z njo poprej, nego s Kromickim.«

»Prav, to povem bratu,« mi odvrne zdravnik. »On mi je celo že pisal nekaj o tem, toda kaj, tega se dobro ne spominjam, ker me to ni dosti brigalo.«

Po teh besedah jame iskati po pisalni mizici pisma sredi množice drugih. Kmalu ga najde ter čita kakor sledi:

»Le malo manjka, da si vratu ne zavijem. Žensk ni tukaj prav nič, a kake čedne ni niti za zdravilo...«

Tu se nasmeje ter reče:

»Ne, to je nekaj drugega. Ta bi se počutil dobro na Dunaju!...«

In obrnivši list, mi ga da v čitanje, jaz pa sem našel majhno opombo v naslednjih vrstah:

»Kar se tiče Kromickega — s kamnenim oljem je dobil zausnico. Z Rotschildi je vojna nemogoča in on se je z njimi sprl. Umaknili smo se, toda z zdatno izgubo. Vtaknili smo v zalaganje obilico denarja in pridobili si monopol, iz tega izvirajo milijoni dobička, pa tudi odgovornost je velika. Vse pa je odvisno od dobre volje. Prizadevamo si delati čim najbolj pošteno; torej imamo dobro nadejo. Potrebujemo pa denarja in denarja, ker nas plačujejo v očločenih obrokkih, oni

pa, od katerih jemljemo blago, zahtevajo takoj plačilo, a vrhu tega dostavljajo pogostoma še slabo blago. Vse počiva sedaj na moji glavi itd.

»Torej priskočimo mu na pomoč z denarjem,« rečem, ko neham čitati.

Vračaje se v Gastein sem mnogo mislil o tej zadevi in v meni so se odzvali nekaki boljši nagoni. »Kar bo, to pa bo,« sem si mislil »a med tem namesto ugonobljati Kromickega, ali bi morda ne bilo preprostejše mu rajši pomagati? Angelica bi vendar znala oceniti tako ravnanje in moja nesebičnost bi jo morala ganiti — bodočnost pa naj določi Previdnost.«

Zaglobivši se še globše v to zadevo, sem zapazil, da v teh boljših mislih moj egoizem igra nekako vlogo. Evo, videl sem že naprej, da Kromicki, kadar sprejme denar, odide takoj iz Gasteina ter me reši vseh muk, kakoršne mi zadaje njegova navzočnost pri Angelici. Angelica ostane sama vspricho mojih občutkov, s hvaležnostjo v srcu do mene, z gotovo nejevoljo in morda celo z jezo na Kromickega, bodisi le za to, da je sprejel mojo pomoč. Zdelo se mi je, da tak položaj odpira pred menoj novo obzorje. Pred vsem drugim sem se hotel znebiti Kromickega za vsako ceno.

V vozu sem se zamislil v svoje odnošaje do Angelice tako močno da niti nisem zapazil, kedaj smo dospeli do Lend-Gasteina. V Lendu sem našel množico ranjenih in ubitih ljudij, katere je doletela nezgoda na stranski progi v Zell am See. Komaj pa sem sedel v voz, je tudi ta vtis, ki mi ga je povzročil pogled na rane in kri, preminil brez sledu in znovič sem mislil zgolj o najinih odnošajih. Čutil sem, da on potrebuje nekako preosnovo, da je treba na vsak način kaj storiti, d ugače se zgodi kaj hudega z menoj in z Angelico. Toda kaj je bilo treba storiti? Jasno

Čemu to? Naj gre oni krčmar pogledat v Krmin, kjer je vedno veliko število Bricev, pa ne bo videl v nijedni krčmi nikakega slovenskega napisu! V Višnjevik pritiče le slovenski napis. Učimo se kaj od Lavov v takem oziru!!

Štrajk v Nabrežini. — Gledajo štrajka v Nabrežini se poročajo, da je baje nastalo med podjetniki samimi nekako nesporazumljenje, kakor da bi hoteli veliki podjetniki male uničiti ter bi se tako iznebili konkurence. Delavci bi se baje radi pogodili, ali veliki podjetniki, ki nimajo silnega dela, nočejo tega. Delavci zahtevajo, da naj se vsprejemajo v delo le organizovani delavci, tako da jim ne bodo tujci iz Kalabrije odjedali kruha. Italijanski gospodarji pa v to nočejo privoliti. Mnogo delavcev je odšlo iz Nabrežine.

„Tolminko prostovoljno gasilno društvo“ vabi na plesni venček, kateri priredi dne 2. februarja 1905. v dvorani g. Gaberšiča-Podšolarja. Pri plesu bode sviralo 10 mož vojaškega orkestra 47. pešpolka iz Gorice. Čisti dohodek bode služil društvenim namenom.

Garnizijske spremembe pri graskem. — Veliko začudenje zbuja premestitev 8 lovskega bataljona iz Trbiža. Bataljon se tako razkosa, da pride po ena stotinja v Koče, Muto, Gor. Dravograd in Kortino. Tudi iz Beljaka odide 9 lovski bataljon, zato pa se namestita na križišču glavnih prehodov v Italijo, Malborget in Predil, dva cela bataljona lovcev.

Proti prahu. — V nedeljo se je ustanovilo na Dunaju društvo, katero ima namen, zabranjevati prah po cesti. Navzoč je bil za ministerstvo sekc. načelnik Roza, župani iz Trsta, Solnograda, Gradca, Linca, Ljubljane in drugi so pozdravili društvo kot jako umestno — manjkalo pa je pri tej udeležbi pozdrav župana najbolj zaprašenega mesta — Gorice.

Vsled opeklin je umrla v Zabrdu 2 letna hčerka pos. Bizjaka. Mati je šla zjutraj k maši, dete je bilo v postelji, navzoča se druga sestra. Kar pade deklici v glavo, da vstane ter gre k ognjišču, kjer je gorelo. Prišla je preblizu ognja, ki se je oprjel srajčke, in dete se je opeklo tako, da je umrlo.

Ogenj. — Včeraj dopoldne okoli 10. ure so šli ogujegasei gasit k „Trem kronam“, kjer se je bila unela neka peč, da se je dvigal že močan dim iz dimnika.

Led na Soči. — V ponedeljek je stala na mostu čez Sočo v Pevno pogostoma množica ljudi, ki je gledala radovedno nenavaden prizor, da je Soča zamrznaena ter se trgajo pod mostom veliki kosi ledu in plavajo naprej. — Tudi višje gori je bila Soča na več krajih zamrznaena.

Izpred sodnije. — Na zatožni klopi je sedel neki Fr. Gabrovšek, doma s Kr.škega, delavec na novi železnici v Avčah. Obtožen je bil, da je zasramoval sliko Matere božje, katero je bil potegnill iz žepa sodelavca A. Černe, ter da je na pokopališču strgal z nekega križa krono ter jo prinesel v gostilno, kjer je zaničljivo govoril o takih rečeh, potem pa še rekel, da gre zopet na pokopališče ter

da prinese v gostilno križ s pokopališča. Res je šel na pokopališče, ker pa ni mogel iztrgati iz tal celega križa, je razbil dva kamna ter prinesel kose v gostilno, kjer je zopet zaničeval vero itd. Gabrovšek je pred sodniki pripoznal, da je res storil vse to, ali rekel je, da je delal tako v popolni pijanosti. Priče so rekly, da ni bil pijan, nakar ga je obsodil sodni dvor na 7 mesecev trde ječe, s postom in trdim železom vsaki mesec.

Svoj čas smo sporočili, da je umrlo v tukajšnji bolnišnici 10 mesecev staro dete R. Zega, si mlinarja pri baronu Bianchiju v Rubijah, ker se je bilo opeklo. Na zatožni klopi je sedela mati ponesrečenega otroka. Pravila je, da se je morala za trenotek odstraniti. Vedno je pazila na otroka. Ko se je vrnila, je dobila dete v ognju. Sodni dvor je obsodil mater na 4 dni ostrega zapora z jednim postom.

Voznik M. Červan s Tolminkeskega je videl, ko se je vstavil v Žnidarčičevi gostilni pri Ajbi, nekega človeka, kako vedno opazuje voz. Pozneje je hotel ta človek, da mu voznik mora prepustiti na vsak način, da bo prenočeval na vozu. Ker se ta človek le ni dal pregnati, je pograbil voznik poleno ter ga udaril, ali tako, da mu je prelomil levo roko. Obtožen je bil težke telesne poškodbe. Sodni dvor mu je prisodil 4 mesece trde ječe.

Nogo mu je zlomilo. — V tukajšnji bolnišnici usmiljenih bratov so pripeljali 18 letnega delavca Iv. Florjančiča, ki dela pri železnici na Grahovem. Prišel je med dva „hunta“ z levo nogo, in tako si jo je zlomil.

Požar. — V soboto je gorelo v Škodovaki v Furlaniji, in sicer v hlevih dveh kolonov. Zgorelo je mnogo krme, nekaj gospodarskega orodja in živine, vse last conte Panigaja. Škode je okoli 12.000 K.

Napolnjena bolnišnica. — Tukajšnja bolnišnica usmiljenih bratov je tako napolnjena, da morajo odklanjati bolnike, ki se naznanjajo.

Utopil je v soboto ponoči doslej neznan tat v tabakaruo Terezije udove Lebanove na tekališču Jos. Verdija. Pobrall je 400 damencigaret, 500 memfis, papirčkov Abadie ter nekaj tobaka za nosljanje. Policija išče tatu.

Tujci v Gorici. — Lani je prišlo v Gorico okoli 16.000 tujcev, največ od aprila do oktobra. Iz Italije jih je bilo okoli 2.000, okoli 500 iz Ogrske, 200 iz Bosne, 9 iz Rusije, 20 Angležev.

Padel je v ogenj neki deček v Prvačini, po imenu A. Leban, ko je bil brez varstva. Močno opečenega po nogah in obrazu so pripeljali v gorško bolnišnico.

3 letni M. Lutman v Dolgi ulici je prišel preblizu ognja, da se mu je unela obleka, ter so opečenega prinesli v žensko bolnišnico.

Umrlijnost v Gorici je v zadnjem času, odkar imamo tako velik mráz, izredno velika. V prvi polovici t. m. je bilo 71 pogrebov, kar je nenavadno veliko.

Sneg v Gorici. — Po dolgotrajnem, hudem mrazu, imeli smo do 10 stopinj pod ničlo, je

začel sinoči proti 8. uri padati sneg. Padlo ga je precej, in še sedaj leži po ulicah in strehah. Za nekatere je prinesel sneg mnogo veselja, ker so se mogli zopet enkrat pošteno nakepati, za kar je v Gorici redka prilika.

Eksplozirala je zaloga acetilena v „hotelu Piccolo“ pri kolodvoru. Gospodar Rusič je šel gledat aparat, pri tem pa se je izvršila eksplozija ter ranila Rusiča po obrazu in rokah.

Povračila za obede vojakom na prehodu. — C. kr. ministertvo za deželno brambo je določilo po dogovoru s c. kr. državnim vojnim ministertvom na podlagi § 51. zakona z dne 11. junija 1879, (drž. zak. št. 93), da se ima povračati na Primorskem od 1. januarja do konca decembra 1905. za obed onim gospodarjem stanovanj, ki ga bodo dajali vojakom na prehodu od častniškega namestnika navzdol, iz vojaškega zaloga in sicer za mesto Trst štiri in šestdeset (64) stotink, za druge postaje pa pet in petdeset (55) stotink za vsako porejjo.

V norišnico so oddali onega Štefana Strgarja, o katerem smo pred kratkim poročali, da je bil prišel na tukajšnjo policijo ter je hotel po vsej sili, naj ga vtaknejo v luknjo.

Popokalo je vsled hudega mraza mnogo obdelanih kamnov v Solkanu, namenjenih za novi železniški most čez Sočo.

Veselica v Št. Andrežu, ki je bila napovedana na dan 22. t. m., je prenešana na 29. t. m. Vspered objavimo prihodnjč.

Tamburaško in pevsko društvo „Svoboda“ v Renčah vabi na plesni venček, katerega priredi v soboto v druženih prostorih.

Plesni venček priredi plesni odsek v soboto dne 21. t. m. v gostilni Jos. Budilne v Mirnu. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 2 kroni.

„Bralno in pevsko društvo“ v Rihembergu vabi na plesni venček, ki bo v soboto 21. januarja t. l. v dvorani gostilne Ličen.

Protin revmatične bolečine

Zoltánovo mazilo

toli priznано kot najbolje mazilo se dobiva v vsaki večji lekarni, steklenica K 2.— Razpošilja po pošti
lekarna Zoltán, Budimpešta,
V. Szabadságtér.

Vojna med Rusi in Japonci.

Oklit na rusko armado in brodogje.

Na armado in brodogje je bil izdan nastopni oklic:

Port Artur je prešel v roke sovražnika. Enajst mesecev je trajal obrambeni boj, nad sedem mesecev je bila slavna posadka odre-

zana od zunanjega sveta ter oropana vsake pomoči. Molčje je prenašala težave obleganja in moralne muke, med tem ko je sovražnik napredoval. Peščica Rusov ni štedila ni svoje krvi ni svojega življenja, je nadejaje se bližnje pomoči, odbijala besne napade sovražnikov.

S ponosom je Rusija zasledovala njihova junaška dela, ves svet se je klanjal njihovu junaštvu, toda dan za dnem so se krčile njihove vrste.

Bojna sredstva so, ob vedno na novo prihajajočih sovražnih silah, pošla. Morali so konečno završiti svoja junaška dela ter podleči premoči. Mir njihovemu pepelu in večem spomin nepozabnim Rusom, ki so padli ob branjenju Port Arturja! Daleč od Rusije ste umrli za stvar Rusije; iz ljubezni do carja in domovine! — Vam živčim slava! Bog izleči Vaše rane ter Vam podaj moč in potrpežljivost, da presenete težko izkušnjo.

Naš nasprotnik je predrzen in močan, zelo težaven je boj z njim deset tisoč verst daleč od virov naših moči. Toda Rusija je mogočna. V svojem tisočletnem življenju je imela še težje izkušnje in veče nevarnosti, a vsakokrat je šla na novo okrepcana in ojačena iz boja.

Naši nevspehi so veliki. Dočim obzljajemo svoje izgube, se ne pustimo motiti. Z vso Rusijo zaupam, da kmalo napoči ura zmage. Prosim Boga, da blagoslovi drago mi armado in brodogje, da združeni poraziti sovražnika ter podpreti čast in slavo Rusije!

Car dal za brodogje 300 milijonov.

„Times“ poroča iz Kodanja, da je dal car od svojega privatnega imetka 160 milijonov frankov za oboroženje tretje eskadre in 140 milijonov pa že četrto eskadro.

Bliža se velika bitka?

Iz Mukdena poročajo: V zadnjih dneh je dešlo v Ljaojang od Port Arturja 368 obležnih topov na pomoč armadi maršala Ojame. — Poleg teh topov je dešlo doslej v Ljaojang 32.000 pešcev, ki so se udeleževali bojev pred Port Arturjem. Število Japoncev, ki stoje proti Kuropatkinovi armadi, se cení na 388.000 mož s 1245 topovi. V najkrajšem času se pričakuje tu odločilna bitka na južni strani od Mukdena.

Baltiško brodogje napadeno?

Iz Port Saida poročajo: Križarka umrud“ je došla v luko težko poškodovana. Na zadnjem delu se vidi, da je bil zadet od torpeda ali granate. Častniki imajo strogo prepoved, povedati kaj natančnejšega, kako je nastalo poškodovanje. Toliko je gotovo, da se „Izumrud“ po reparaturi vrne v Kronstadt. Pariška „La Patrie“ poroča: Iz Peterburga je došla vest, da je admiral Roždestvenki naznanil, da je bil v Indijskem morju napaden od japonskih torpedovk in malih križark. Po nekem drugem telegramu z otoka Marcija se nahaja japonsko brodogje baje v Diego Garcia v Indijskem oceanu vzhodno od Seyehelles.

sem videl samo eno: da me ona muči in ubija, jaz pa njo, kajti kadar jaz kopruim po vsem in se ona ne strinja z nikako rečjo, da se dela po tem med nama tak razpor, taka drama, da bi bilo bolje za njo, ko bi skočila v slap Ache, zame pa, ko bi zletel z vozom in konji vred v propad. A vrhu tega sem dospel do prepričanja, da celo taka ženska, ki se ne strinja z nikako rečjo, mora vpa sti v grozen notranji razpor, ako se zaljubi vanjo kak tujec. Angelica mi nikdar ni dala niti najmanjše, pripustitve, jaz pa vendar sedaj pa sedaj poljub'am njene roke in noge, mora vendar poslušati izpoved moje ljubezni — ter mora imeti celo vrsto tajnostij pred materjo in možem; mora se pri tem varovati, paziti in čuvati nad seboj in nad menoj, ne vedoča nikdar, kam še vtegnem zaiti. Življenje v takih okoliščinah postaja za naju oba nemogoče. Treba je to končati.

Korčno se mi je zdelo, da sem našel razvozlanje. »Naj se Angelica«, sem si mislil, »strinja s temi mojimi občutki in jih prizna, naj mi poreče: »Tvoja sem! S srcem in dušo pripadam in bom večno pripadala tebi. Toda s tem se moraš zadovoljiti. Ako se strinjaš s tem, pa sta najini duši od tega trenutka zaročeni.«

In očividno sem si obetal strinjati se s tem. Predstavljaj sem si, da ji nudim roko in ji pravim: »Vzajem te in ti obljubujem, da ničesar več od tebe ne poželim — da najini odnošaji bodo in ostanejo čisto duševni — toda nič manj pa bom smatral te najine obveznosti za poroko, tebe pa za svojo ženo.«

Ali pa je bil tak načrt mogoč, ali je končal muke? Kar se mene tiče, je bil sličen veliki omejitvi želja in nadej, toda stvarjal mi je lastni svet, v katerem bi Angelica pripadala izključno le meni. Vrhu tega je opravičeval moje ljubezen; ali za to mi je bilo toliko mar, da za to priznanje od strani Angelice sem

bil pripravljen žrtvovati celo zdravje. Vidim v tem dokaz, kako močno ljubim to žensko, kako z vsemi močmi svoje duše želim, naj bi na kakoršenkoli način pripadala meni.

Tako je! Jaz sem se že tako močno spremenil, se tako daleč prelevil, da sem bil za to ceno pripravljen strinjati se z vsemi omejitvami.

Zategadel sem jel z največjim naporom misliti samo na to, ali se bo Angelica s tem strinjala?

In zdelo se mi je, da se mora strinjati.

In čul sem najpoprej samega sebe, govorečega ji:

»Ako me zares ljubiš, — povej sama — ali morda ni to vse eno, ali priznaš ustmeno to ali...? Kaj more biti plemenitejšega in svetejšega, nego je taka ljubezen, kakoršno želim od tebe? Jaz sem ti itak že podaril življenje, ker ne morem drugače; — povprašaj torej lastno vest, ali mi morda ne smeš priznati vsaj tega? A vendar je to odnošaj Beatrice do Danteja. S takimi občutki te smejo ljubiti celo angelji. Bliža se mi tako, kakor se more le duša bližati drugi duši, toda obenem si od mene tako daleč, kakor bi živela na najvišjem od teh vrhov. Ako ta ljubezen ni pozemeljska, ako je navadni ljudje ne morejo gojiti, imaš še tim manj vzroka jo zametovati, kajti strinjajoča se z njo, ostaneš bela kakor sneg, rešiš me, kupiš mi popolni mir in toliko sreče, kolikor je je na svetu doseči mogoče.«

In čutil sem odkritosrčno, da se nahaja v meni skladišče za take, prav mistične občutke, verujoča, da se iz pozemeljske in časasne ličinke izleže nekak večni metalj, kateri, odtrgan od pogojev zemeljskega obstanka, bo letal s planeta na planet, dokler se ne združi z dušo vsebitstva. Sedaj mi je prvič prišlo v glavo, da jaz in Angelica moreva kot podobi preiti in najina ljubezen more naju preživeti, ostati ter biti

najina neumrljivost. Kdo vé, — sem si mislil — če morda ni to edina obstoječa oblika neumrljivosti, čutil sem namreč najrazločnejše, da v mojih občutkih je nekaj večnega, odkrižajočega se izpod nestalnosti pojavov. Treba je močno ljubiti, da se človek prilagodi podobnim občutkom in vizijam; treba je tudi biti nesrečen ter morda stati na meji brezuma.

Jaz na meji brezuma bržkone še ne stojim, toda čimdalje globlje se pogrezam v misticizem in nikdar se ne čutim bolj srečnega, kakor takrat, kadar se tako zgubim, tako razpršim, da ne morem najti samega sebe. Pa tudi razumem, čemu je tako. Moje razdvojenje, moja notranja kritika, mi je zmerom zadoščevala za podrtino vseh temeljev življenja, a s tem samim za pokvaro te vzgledne sreče, kakoršno mi morejo dati ti temelji. V teh krajinah pa, kjer namesto silogizmov nastopajo občutki in prividki, nimam kaj početi s svojo kritiko, zato počivam in uživam neizmerno olajšavo.

Tako sem si odpočil, dospelvi v Gastein. Videl sem sebe in Angelico duševno poročena, zadovoljna. Čutil sem se ponosnega pri misli, da sem vendar znal dospeti iz tega blodnjaka in da sem našel sredstvo za srečo. Bil sem gotov, da mi Angelica poda z veseljem svojo ljubljeno roko na tako skupno potovanje.

Nakrat pa se sprebudim kakor iz snů; zapazil sem bil namreč, da je moja desna roka povsem krvava. Pokazalo se je, da so na tem vozu prevažali ranjence, ki so se ponesrečili na železnici. Ob stenah sedeža sem našel mnogo krvi, katere voznik ni zapazil in ni obrisal. Moj misticizem ne sega tako daleč, da bi imel verjeti v vmešavanje nadzemeljskih močij v človeško življenje, zlasti v obliki znamenj, svaril in slutenj. Toda ako le sam nisem praznoveren, znam vendar izbornostopiti na poprišče mislij praznovernega človeka,

Novo japonsko brodovje.

Japonska dobi novo brodovje podmorskih ladij in torpedov.

Koliko znašajo ruske izgube v Mandžuriji?

Gädke pravi, da znašajo izgube Japoncev (ne ušteveši izgub pred Port Arturjem, katere se ceni nad 150.000 mož) — 100.000; izgube Rusov pa znašajo na bolnih in ranjenih 28.000 mož. Ako računamo, da je petina izgub — mrtvih, lahko izračunamo, koliko večje so japonske izgube nego ruske!

Podzemne koče.

Kako znano, prebivajo sedaj ruski vojaki v Mandžuriji v podzemskih kočah. Gädke pravi o njih, da je bivanje v njih prijetno, in to tembolj, ker so Rusi na bivanja v takih kočah navajeni. V mandžurskih mestih rabijo se take podzemne koče celo za vojašnice.

General Steselj

pojde baje, ko se predstavi v Petrogradu, v San Remo, da se odpoti.

Zamer: ujetnikov.

Časopisi poročajo iz Tokija, da je Rusija predlagala, naj se izmenjajo vojni ujetniki. Japonska je baje izjavila, da vsprejme predlog.

Japonci postopajo grdo z ujetniki.

„Matin“ v Parizu poroča iz Čifu: Kitajci, ki so dospeli semkaj iz Daljnega, pripovedujejo, da postopajo Japonci grdo z ruskimi ujetniki. Preden so ruski ujetniki defilirali pred generalom Nogi, niso dobili 24 ur ničesar jesti ter so morali ostati 36 ur brez strehe. Japonci so ruske častnike prisilili, da so morali nadzirati dela povodom iskanja min pred portarturskim pristaniščem.

Uničene ruske ladje in njih vrednost.

Od 27. januarja do kapitulacije Port Arturja so bile potopljene oziroma razrušene, kakor poroča „Rusk. Slovo“, te-le ladje: „Poltava“ — 8.074.409 rubljev; „Sebastopol“ — 8.074.409; „Peresvjat“ — 10.441.755; „Pobjeda“ 10.100.000; „Retvizan“ 10.695.518; „Petropavlovsk“ — 8.074.409; „Bajan“ — 6.900.689; „Pallada“ 5.726.313; „Novik“ — 3.049.312; „Bojarin“ — 3.394.024; „Vсадnik“ — 406.000; „Gajdamak“ — 406.000 rubljev; „Džigit“ — 1.335.703; „Razbojnik“ 1.335.703; „Sabjaka“ — 436.000; „Babr“ — 650.777; „Gijjak“ — 840.432; „Jenisej“ — 2.000.000; „Otvaznij“ — 863.851; „Gremjašči“ — 1.250.000; „Angora“ — 2.566.846; „Kazan“ 1.150.000 rubljev; skupaj 87.771.550 rubljev. K temu je treba prišteti še vso opravo ladij, ki znaša 5.762.936 rubljev, kar da skupaj 93.534.486 rubljev. Slednjic je treba vračunati še torpedovke „Burakov“, „Strašnij“, „Raztaropnij“, „Rešitelnij“, „Stegregušči“, cela vrsta ob vhodu raznih potopljenih parnikov, čolnov itd., kar znaša vse skupaj 18.000.000 rubljev. Ako seštejemo torej svoto vseh potopljenih ladij, dobimo 111.000.000 milijonov.

Ruski kozaki južno od Liaojanga.

Velikansko senzacijo vzbuja vest, da so se kar naenkrat pojavili ruski kozaki pod

vodstvom generala Miščenka južno od Liaojanga. Morali so napraviti velik ovinek, da jih japonske patrolje niso opazile. Čim so naleteli na večje japonske oddeke, so se umaknili. Razdri so železnice med Ančancengom in Hajčengom. Ruski kozaki so v sredo razdri železnico pri Inkavu in pri Ančancanu. 2.000 Kozakov je potem naskočilo Japonce pri Njučvangu. Japonci so se morali najprej umakniti, a ko so dobili pomoč, so Ruse pregnali. 500 kozakov je na drugem kraju pri Njučvangu uničilo vse vojne potreščine in živila, kar so jih imeli Japonci shranjenih.

Sodi se, da ima general Miščenko nalogo, vzeti velike japonske topove, ki so jih bili izpred Port Arturja poslali v Liaojang.

Kako je v Port Arturju po kapitulaciji.

Dopisnikom angleških listov je general Nogi dovolil, da si ogledajo Port Artur. Vsi so edini v tem, da mesto in prebivalstvo ni tako zelo trpelo, kakor je bilo pričakovati po poročilih iz Čifua. Staro mesto je res razrušeno, a novo mesto je malo trpelo. V njem je videti dobro opravljene ljudi, ki se jim ne pozna mnogo prestana beda. Pripravljajo se, da zapuste mesto, kakor se pripravljajo mešan, da gre v morsko kopaljšče. Tudi hiše so po večini ostale nepoškodovane. Forti pa so grozno razdejani. Na katerih pozicijah je izginil vsak sled, da so bile katerikrat tu kake utrdbe. Vse je v razvalinah in jamah. Mesto je bilo raz pozicije Vantaj Japoncem odprto. Ako bi bil odpor trajal le še nekaj časa, pa bi tudi v novem mestu ne ostala niti ena hiša.

„Standardov“ dopisnik pravi: Pravega vzroka nepričakovane kapitulacije je iskati v stanju posadke, ki je bila oslajena po boleznih in smrti; temu se je pridružilo pa še pomanjkanje municije. Ako daje položaj utrdbe Samsušan zgled za položaj v notranji črti utrdbe, tedaj je morala biti posadka res v groznem položaju. Slika, ki se nam pokaže, je naravnost grozna. Sam pogled na Samsušan ter na razvaline, ki so jih povzročile mine, zado- stuje, da se napolni z grozo najhrajše srce ter pretresejo živci največjega junaka v posadki. Fort je le kup razvalin, pod katerimi leže pokopani brambovci, ako jih ni eksplozija vrgla v zrak in raztrgala na kosce. Povsod okrog pa leže čeli kupi guiločih trupel in na nasipih vidim dva kupa trupel, ki so bili nekaj ljudi — vojaki, ki so pred mnogimi dnevi padli na svojem mestu. Cel svet se bo oddahnil z Japonci, da je že konec temu klanju.

Uhod Japoncev v Port Artur.

„Daily Mail“ poroča: 13. t. m. ob 10. uri dop. je bil slovesni vhod Japoncev v Port Artur. Japonci so prišli v širokih kolonah od severa, z godbo in s svojimi razstreljenimi in krvavimi zastavami na čelu. Šli so po starem in po novem mestu.

General Nogi angleškim častnikom.

General Nogi se je brzojavno v imenu svoje armade zahvalil angleškim častnikom za njih poročanje o japonskem obleganju Port Arturja.

Japonci zaplenili angleški parnik.

Japonska krizarka „Tokiva“ je, kakor poročajo 13. t. m. iz Tokia, v sredo ustavila v Japonskem morju angleški parnik „Rozebij“, ki je bil namenjen s premogom v Vladivostok.

Sahalin in Kamčatka.

„Novoje Vremja“ objavlja članek, v katerem povdaja, da preti od Japoncev velika nevarnost Vladivostoku, Kamčatki in Sahalinu. Vladivostok je zavarovan, posebno sedaj, ko je luka zaprta z ledom; a Sahalin branijo le kaznjenci. Tudi na Kamčatki ni skoraj nikake posadke. Skrbeti bodo morali torej za to, da se ti dve važni in zelo bogati deželi zadostno zavarujeta.

Žganje prerovedano.

Gädke pripoveduje, da je prodaja žganja v Mandžuriji strogo prepovedano, zlasti se strogo pazi na to na vseh železničnih postajah. Tudi marketanderji ne smejo prodajati žganja.

Japonci proti Franciji.

„Echo de Paris“ objavlja nadaljna odkritja o japonskem vojnem načrtu proti Franciji. Četrty dan po napadu na Indokino od- plove francosko sredozeško brodovje. Japonci priplovejo do reke Minamove in vzamejo Fučen z arzenalom. Kitajska posadka odide brez boja. Prva francoska armada, obstoječa iz 95.000 mož, je kralu premagana od mnogo številnejših čet. Japonci se po zavzetju Tonkina koncentrirajo v Hanoši. Francija mobilizira kolonialne polke, ki znašajo 35.000 mož. Iz Bordeauxa pošljejo 17. in 18. zbor, 70.000 mož. Vkljub temu imajo Japonci še veliko premoč. Da se ta načrt posreči, je treba pomnožiti japonske konzulate, postaviti utrjene tabore in zgraditi železnice. To poročilo je zbudilo veliko ogorčenje na Francoskem. Vkljub dementijem japonskega poslanstva je njegova resničnost gotova.

Baltiško brodovje.

Parnik parobrodne družbe „Messageries Maritimes“ je 12. t. m. došel v Port Louis ter izkrcal 4500 paketov za rusko baltiško brodovje. Admiral Roždestvenski bo ime! v celém, kadar dospje na Daljni Vzhok, 75 vojnih ladij.

Uničena japonska skladišča.

„Agence Havas“ poroča iz Tiencina: 500 kozakov je uničilo v Kusanji pri Njučvangu vsa japonska skladišča provianta in streljiva.

Zadnje vesti.

Rusi napredujejo preko Mukdena v Mandžuriji, gradijo nasipe in utrdbe ob reki Hunho. — Razdeljena baltiška eskadra se je sešla pri Madagaskarju.

Razgled po svetu.

Državni zbor je sklican na dan 24. t. m. V štajerskem deželnem zboru so pokazali Nemci zopet svojo sovraštvo do Slovencev. Slovenci

so zahtevali ustanovitev slov. meščanskih šol v Žalecu, Sevnici in Trbovljah. Zahtevo glede Žaleca in Sevnice so odklonili, glede Trbovelj pa vrnili dež. odboru. Odklonitev so motivirali Nemci s tem, da meščanske šole ne vspejajo ter da treba rajši dvigniti ljudsko šolstvo!

Nemški klerikalci so hoteli skrajšanje šolskega obiska, kar pa je bilo odklonjeno.

Prebivalstvo Trsta dne 31. decembra 1904.

Mestni statistični urad ceni prebivalstvo Trsta dne 31. decembra 1904. na 191.403 duš. Dne 31. decembra 1900. je bilo naštetih v Trstu in okolici 178.127 prebivalcev; v štirih letih je torej prebivalstvo naraslo za 13.276 prebivalcev.

Tovarna za testenine tvrdke Žnidaršič & Valenčič, ki je lani pogorela, začne letos zopet delovati. Nova zgradba bo mnogo večja kakor prejšnja, tudi stroji bodo novi.

Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov

„Save“ na Dunaju priredi svoj četrti redni občni zbor dne 20. prosinca 1905. v prostorih „Zum Magistrat“ 1. Lichtenfelsgasse 2. Svobodomiselnih slovanski gostje dobrodošli.

Draginja po mestih.

Ako vzamemo ceno katerega-koli blaga, ki je za naše življenje nujno potrebno, kakor n. pr. živila, stanarina itd., vidimo, da je bilo po statistiki najdražje mesto lani Karlove vari, najcenejše pa Vršec. Kar stane v Vršču 66 kron oziroma stotink, stane v Karlovih varih 112 kron, v Budimpešti 106 in na Dunaju in v Trstu pa 100 kron, oziroma stotink. Trst in Dunaj imata enako vrsto, kar se draginje tiče. Za tema prihajajo tako-le: Liberec 96, Brno, Praga in Solnograd 95, Ustje, Inomost 93, Gradec, Krakovo, Lvov, Olomuc 92, Črnovice, Tešiu, Opava 90, Plzen 86, Zagreb, Bolcan, Celovec, Ljubljana, Časlava, Temešvar, Zadar, Trident 80, Gorica, Dunajsko novomesto, Segedin, Kološvar 78, Sibinj, Kromeriz, Znojim, Debrečín 75, Celje, Osjek, Vel. Varaždin 70 in zadnje, kakor že omenjeno, Vršec 66.

Zanimiva je ne-talje cena kruha v raznih letih, ako jo primerjamo s sedanjo težo in ceno. Leta 1723. je stalo 8 kg kruha toliko, kolikor lani 1 kg. Leta 1800. in pa 1. 1850. pa je bila cena enaka, medtem ko je bila leta 1876. cena kruhu še enkrat večja nego leta 1850. Razmerje denarja pa je istodobno bilo tako, da se je leta 1723. za eno krono dobilo toliko blaga, kar se ga je lani dobilo za 8 kron, leta 1890. pa še za 7:3 K in leta 1850. za 3:3 krone.

Roparji sredi tržaškega mesta.

33 letno Emilijo Kamenjarin iz ulice del Forno so napadli trije lopovi zvečer okoli 7. ure na ulici. Dva sta jo držala, tretji ji je vzel iz žepa denarnico s 3 K 50 v. To je bilo v sredo. V četrtek pa so jo napadli isti lopovi ob 5. uri pop. Podrli so jo na tla ter bili s pestmi v nogami, da so jo odnesli v krvavo domov.

a potem zapaziti in označiti, kaj je čudnega v danem slučaju. V tem hipu je bilo čudno to, da je prav v tej kočiji, v kateri sem začel jaz snovati slike novega življenja, bržkone preminulo kako življenje, a drugič, da sem o slogi in miru mislil s krvavimi rokami. Podobne sestave napolnjujejo zmerom vsakega nervoznega človeka z otožnimi — ne predslutnjami — marveč vtisi — ter morejo metati turobno senco na ves tek njegovih mislij.

Bržkone bi bile postale turobne tudi moje, ako bi bil še daleč od Wildbada. Nakrat zagledam na vožnji po klancu voz, drveč po rebri nenavadno urno navzdol. »Znovič bi se utegnilo kaj pripetiti — sem si mislil — zlasti ker je na tej strmi poti treba pri srečevanju velike previdnosti.« Toda v tem hipu je voznik onega voza zavrl kolesa z vso močjo tako, da so konji jeli stopati — korakoma... Nakrat pa na veliko svoje začudenje zagledam v oni kočiji teto in Angelico, ki sta, zagledavši me, jeli kričati: »Je! je! Leon! Leon!« V eni minuti sem bil pri njima. Teta me je objela z obema rokama okrog vratu ter ponavljala: »Bodi Bog zahvaljen!« pri tem pa je dihala tako močno kakor bi bila pridirjala iz Wildbada. Angelica me je prišla za roko ter je ni spustila. Nakrat se je grozno osupnenje pojavilo na njenem licu in zakričala je:

»Ti si ranjen!«

Razumel sem, za kaj gre, zato odvrnem takoj:

»Nič. Nisem bil navzoč pri nezgodi. Okrvavil sem se na vozu, na katerem so prevažali ranjence.«

»Ali res? Ali res?« vpraša teta.

»Prav res.«

»Kateri vlak se je ponesrečil?«

»Oni, ki gre na Zell am See.«

»O Bog! Bog! V brzojavki pa je stal, da du-najski. Le malo je manjkalo, da nisem umrla. O Bog, kaka sreča! Hvala Bogu! Hvala Bogu!«

Teta si je jela otirati znoj s čela; Angelica je bila bleda kakor platno. Spustivši sedaj mojo roko, je obračala strani lice, da nisem mogel zapaziti trepetanja ust in solz v nj njih očeh.

»Bile smo same doma« je dejala teta, »kajti Kromicki je odšel z Belgijcema v Nassfeld. Med tem dospe gospodar ter jame praviti o nesreči na železnici. Vedela sem, da se danes vrneš; pomislil torej, kaj se je godilo z menoj! Poslala sem gospodarja takoj po kočijo, poštena Angelica me ni hotela pustiti same... Kake trenutke svi preživeli, toda Bog je ljubezniv, da je to končalo le s strahom... Ali si videl ranjence?«

Poljubil sem roke Angelici in teti, na kar sem začel praviti, kaj sem videl v Lend-Gasteinu. Pokazalo se je, da so v brzojavki, ki je dospela v Kurhaus, stale besede: »V Lend-Gasteinu je vsc poln ranjenih in mrtvih.« Iz tega se je splošno sklepalo, da se je nesreča pripetila na progi Dunaj-Solnograd. Pripovedoval sem vse navskriž, zakaj v glavi sem imel samo eno radostno misel: evo, da Angelica ni hotela čakati doma, da bi se teta vrnila, marveč se je odpeljala ž njo meni nasproti. Ali je to storila le radi tete? Prepričan sem bil, da ne. Videl sem njen nemir in zbežnost, njen strah, ko je zagledala kri na moji roki, njeno jasno, veselja polno lice, ko se je pokazalo, da nisem bil priča nesreče, videl sem, da je bila še ganjena in da je hotela se jokati od sreče. Brezdvomno bi se bila tudi razjokala, ko bi jo bil prijel za roko in ji dejal, da jo ljubim, in verjetno je, da bi mi roke ne umaknila. A ko mi je vse to postalo tako jasno kakor beli dan, se mi je zdelo, da je napočil konec moje muke, da se moje življenje preiomi

od tega trenutka in da sedaj prične novi okoliš obstanka. Ne skušam niti opisati tega, kar sem čutil, kakšna radost mi je razdirala prsi. Sedaj pa sedaj sem uprl vanjo svoj pogled, v katerem sem si prizadeval združiti vso mojo ljubezen, in ona se mi je smehljala. Zapazil sem, da je bila brez rokavic in pokrivala. Očividno je v osupnenju in naglici na vse pozabila. Ker je pa bilo hladno, sem jo pokrtil z lastnim haljakom. Nekoliko se je branila, toda teta je zapovedala, vzeti ga.

Po naši vrnitvi v vilo me je gospa Celina pozdravljala s takim izlivom čustev in tako prisrčnostjo, kakor bi v slučaju moje smrti Angelica ne bila edina dednica premoženja Ploševskih. To so tako plemenite in vrle ženske, da je treba celo s s večo iskati podobnih. Nikakor pa nisem porok, če morda Kromicki, ko je po vrnitvi iz Nassfelda izvedel o vsem dogodku, ni potihoma globoko vzdihnil in si mislil, da bi na svetu šlo vse po navadnem tiru, ko bi tudi zmanjkalo na njem Ploševskih.

Dospel je vtujen in nevljuden. Belgijca, katera je poznal in s katerima se je peljal v Nassfeld, sta bila kapitalista iz Antwerpna.

Imenoval ju je bedaka radi tega, da so zadovoljuna s tremi odstotki od svojih glavnih. Končno mi je dejal pred odhodom, da jutri mora v važni zadevi z menoj spregovoriti. Poprej bi me bilo to vznemirilo, sedaj pa sem si domislil, da bodo to kaki finančni predlogi. Bil bi ga takoj povabil na ta razgovor, toda hotel sem ostati sam s svojimi mislimi, s svojo srečo, s svojo Angelico v srečo in v duši... Stisnil sem ji roko za lahko noč, kako človek, kateri ljubi, in ona mi je enako vneto stisnila roko. Ali si že zares moja?

(Dalje pride.)

Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi v petek 21. prosinca ob 1/8. zvečer v restavraciji „Mattalony“ VIII. Auerspergstrasse svoj redni občni zbor. Slovanski gostje dobrodošli!

Tržaške gospé priredijo dne 11. febr. t. l. v korist slov. otroškim vrtecem veliki ples v gledališni dvorani „Narodnega doma“.

V tržaškem pristanišču se je zgodila nesreča. Ko je priplula tje vojna ladja „Leopard“ ter se hotela vsidrati blizu Josipovega pomola, je zadela z rilcem ob levo strbn parnika „Biovko“, vsled pritiska je parnik udaril z desno straujo ob pomol ter je tako poškodovan na obeh straneh. Na levi strani je dobil precejšnjo luknjo. Z vojne ladje je padlo v morje pokrivalo cevi za spuščanje torpedov. Potapljač je šel iskat pokrivalo, ali našel je damijano z 20 litri vina. To je bilo veselje za mornarje. Parnik ima škode le okoli 400 K, ali če bo moral v dok ter zakasnití potovanje, potem pa naraste škoda do 200.000 K.

Velikanska podzemna jama. — Že nekaj časa se čuje, da so v Slivjah pri Materiji razkrili velikansko podzemsko jama s tekočo vodo enako Škocjanski jami; ali v veliko večem obsegu. Glasom poročil je jama nekaj izrednega tudi z ozirom na znanstveno stran. Raziskovalca, ki sta šla v jama ob 6. uri zjutraj, vrnila sta se še le ob 9. uri zvečer iz nje. Obseg je laje nepopisen. Kakor čujemo, je tržaška podružnica „Slovenskega planinskega društva“ že ukrenila v tem oziru vse potrebno in je že v dogovoru z občino Slivje.

Tik Lovrana v svoji vili je umrla pred par dnevi rodoljubna in navdušena Hrvatica Franrika udova Lenac. Na njeni hiši je vihrala vsako nedeljo in praznik hrvatska trobojnica. in določila je, da mora na dan njenega pogreba tudi vihrti hrvatska zastava s hiše. Pa dosti je imela prestati radi te trobojnice. Večkrat je dobila nalog celo od okr. glavarstva, da naj sname zastavo, ali ona je vselej odgovorila, da se pokori edinole sili. In nikdo se ni upal seči po trobojnici, n. v. več je svobodno vibrala še dalje. V narodnem oziru je delovala neumorno, tudi pri volitvah. Zapustila je družbi sv. C. in M. 400 K, dij. podp. društvu v Pazinu 1000 K. Sprevod je bil jako lep, ker je prihitelo mnogo rodoljubnih Hrvatov in Hrvatice z raznih strani izkazat zadnjo čast vrli ženi. Njen mož je padel v bitki pri Visu. Ko se je nagnila laška ladja „Re d'Italia“, da prtone, je priskočil pokojni Lenac, da sname s scvržnega broda zastavo. Pograbil je zastavo, ali v tem trenutku ga je zadela kroglja in zgrudil se je mrtev.

Kos desnega kazalca mu je odsekal, da se odtagne vojaški službi. — 26 letni delavec Polozcek v Beuthnu je bil obsojen na 2 leti 6 mesecev prisilnega dela in izgube časti za 5 let, ker je mladeniču Skrčipku v sporazumljenju z njim odsekal kos desnega kazalca, da bi tako ta ne mogel biti potrjen v vojak.

Shod socijalne demokracije na Pruskem je sklenil energičen protest proti germanizaciji, naperjeni proti Poljakom, češ, da tako postopanje je v nasprotju z načeli vsake kulture in čustva pravičnosti.

Mati Loubeta, predsednika francoske republike, je umrla, stara 92 let.

Velike vaje italijanske mornarice. — Iz Rima javljajo, da se bodo v šile velike vaje vojne mornarice meseca junija. Poveljeval bo vojni eskadri vojvoda Genoveški. Spomladi leta 1906. obišče pa rezervna eskadra Angležko.

120% doklado na užitinski davek je uvedel koroški deželni zbor, in je zakon že potrjen. Vsled tega so gostilničarji na Koroškem poročali vino za 16 stotink.

Velika tatvina na pošti. — Na postaji Krasnov je bilo ukradeno, kakor se poroča iz Krakova, dne 6. t. m. iz poštnega zavitka 183.000 K. Takrat se ni moglo priti na sled tatovom. Na nekem ženitovanju pa je opazil občinski redar, da poštni sluga Kozak daje godcem srebrnjake. Prijeli so na to hitro poštnega slugo Kozaka, hlapca, ki je tisti dan skrboval konje, in voznika. Velik del ukradenega denarja so našli pri teh treh poštnih službenih.

Prebivalstvo Reke je koncem leta 1904. bilo 43.208 prebivalcev. Dne 31. decembra 1904. je mestno prebivalstvo šlo 40.127 duš; v starih letih se je torej prebivalstvo pomnožilo za 3771 duš.

Židov na Angležkem je, glasom podatkov, ki ga je priobčilo londonsko židovsko društvo, 284.000. Od teh jih živi v Londonu 128.000, ostali pa po drugih večih angleških mestih.

Kes jezika si je odrezala. — V Parizu živi neka žena Gauthier, velika klepetulja in obredovalka. Pogostoma so prihajale radi tega pri-

tožbe na uho moža, ki je ženo trdo prijemal radi dolgega jezika. V zadnjem času je bilo zopet polno pritožeb. Ko je prijel ženo, da naj se vendar pusti druge ljudi v miru, se je razjezila rekoč: Vem, da nimam prav, ali nič se bati, postanem mutasta. In prijala je škarje ter si odrezala kos jezika, tako da so jo v nevarnem stanju prenesli v bolnišnico.

Izredno čudna bolezen. — 8 letni Pavel Taylor v „Sioux City“ v Ameriki ima izredno čudno bolezen. Zdi se mu namreč vse naroke, kar je zgoraj, vidi dol, kar je dol, vidi zgoraj. Piše od desne na levo, od zdolaj navzgor, če pograbi za kako reč, pograbi na napačno stran. Deček se je tam poleti igral z drugimi tako dolgo, da je bil popolnoma utrujen ter je v travi zaspal. Ko se je zbudil na večer, je začel kričati na vse grlo ter se oprjemati za travo, kajti videl je pred sabo nebo, na katero mora sedaj pa sedaj pasti. Le s težavo so ga spravili domov. Mislilo se je, da bo trajala bolezen le nekaj časa, toda traje naprej. Le kadar mu zavežejo oči, takrat zopet redno hodi ter se nič ne boji, da pade z zemlje v širo prostranstvo.

Zanimiva tiskovna pravda. — Dunajski list „Die Zeit“ je obdolžil bivšega ministerskega predsednika dr. Körberja, da je hotel za 500.000 K pridobiti mesti v gosposki zbornici rudarskemu svetniku Guttmanu in tovarnarju Mauthnerju. Uredništvo je reklo, da vzdržuje vest v polnem obsegu, imenovani trije gospodje pa so vložili tožbo radi razžaljenja časti proti listu.

Velik štrajk rudarjev je nastal v nemških rudnikih pri Essenu, kjer dela tudi obilo Slovencev. Premog se naglo draži.

V Opatiji se nahajata dve Rusinji, ženi dveh častnikov, ki sta se bojevala v Port Arturju. Iz Port Arturja sta ušli že potem, ko so ga Japonci oblegali. Rusinji vzbujata obče zanimanje, in marsikdo želi z njima govoriti, toda za vse sta nepristopni.

Vesti iz Amerike. — Nesreča na Southern železnici. — Louisville, Ky., 26. dec. Potniški vlak Southern železnice, ki je predvečerajšnjim po noči ostavil St. Louis, je pri Mauds Station, Ill., večeraj zadel v potniški vlak, ki je prihajal iz Louisville, Ky. Sedem oseb je bilo usmrtenih in 10 ranjenih. Vsak vlak je vozil s seboj po štiri spalne vozove, toda potnikom v teh vozovih se ni nič žalega zgodilo. Obe lokomotivi sta zelo poškodovani in štirje vozovi so razdejani. Nesreča se je pripetila vsled pomote telegrafista v Brownsu.

Boj z medvedmi. — San Francisco, Cal., 27. dec. Kapitan Thuing, ki je dospel semkaj z parnikom „Harold Dollar“, od iztočno-sibirskega obrežja, poroča, da je prišlo na polotoku Kamčatki na stotine sestradanih medvedov v vasi in mesta. Samo v jednej vasi so tekom jednega dneva vstrelili nad 150 medvedov. Živali prihajajo iz gorovja, kjer vsled mraza ne dobe živčevja. Mnogo hiš medvedje oblegajo.

Osveta zaljubljenca. — Chicago, Ill., 27. dec. Tukaj so zaprli Charles Witta, ki je v jezi, ker ga ni hotela vdova Berta Brazenova ljubiti, skušal zažgati njeno hišo. Ker v hišo ni mogel priti, je razbil vrata poleg stoječe hiše, v kateri nihče ne stanuje in na ta način zažgal Bertino hišo. Ogenj so takoj pogasili in požigalca zaprli.

Slab strelec. — Chicago, Ill., 28. dec. William Dougherty, ki se je hvalil, da je izvrsten strelec, je pregovoril 19letnega Elmer Hunta, da bi mu raz glavo odstrelil malo steklenico. Že pri drugem strelu je Hunt padel zadet vsred čela mrtev na tla. Strelec je všel in sedaj ga išče policija.

Pet oseb zgerelo. — Cumberland, Md., 28. dec. V Old Townu, 20 milj daleč od tukaj, ob reki Potomac, je zgerelo pet oseb rodbine Namarick. namreč oče, mati in trije otroci s hišo vred. Tukajšnje oblasti so mnenja, da so rodbino, katera je bila premožna, umorili roparji in potem hišo zažgali, da tako prikrijejo svoj zločin.

Medved v Cincinnatiju. — Cincinnati, Ohio, 24. dec. V najživahnejšem delu našega mesta vladala je večeraj velika razburjenost. Semkaj so namreč dovedli nedavno vjetega divjega medveda v svrhu prodaje. Medved je sredi mesta ušel in veselo tekal po ulicah. Lepo žival so trikrat vjeli, toda vedno je zopet ušel. Pri lovu na medveda so bile tri osebe ranjene. Končno se je moral begun vdati premoči, na kar so mu dejali vrečo na glavo in ga odvedli v zapor.

Književnost.

Primož Trubar. — Omenili smo že na kratko krasno Aškerčevo pesnitev pod naslovom „Primož Trubar“. To je delo, za nas Slovence izredne važnosti, ker posega v ono dobo slovenskega borenja, katero nam hoče reakcija popolnoma zakriti. Če proti komu, smo Slovenci nevhvaležni proti Trubarju in njegovim tovarišem. Pomisliti treba le, da še do današnjega dne nimamo zgodovine reformacije, ki je mati naše literature in našega duševnega življenja. Katoliška protireformacija je storila vse to, da izbrise našemu ljudstvu iz spomina najslavnejšo dobo naše narodne zgodovine. Dolžnost modernih svobodomiselnih Slovencev je, da odstranimo z naših duševnih preporoditeljev 16. stoletja tisto debelo plast prahu in smetij, ki pokrivajo junaške podobe Trubarja in tovarišev. Kazati moramo narodu pogumne boritelje za svobodo v 16. veku, pripovedovati moramo najširšim masam, kake velike može smo imeli v 16. veku. Potem bodo vedeli naše ljudje, da imamo tudi mi zgodovino, na katero smemo biti ponosni. Trubar in tovariši so vredni, da se z njimi ponašamo. Samo poznati jih treba.... Slovenci, sezite po Aškerčevem delu „Primož Trubar“.

Prodaja se tudi v naši knjigarni.

Eksporina hiša

svežega in prekajenega mesa

na debelo.

Dnevna razpošiljatev sveže zaklanega

govejega in telečjega mesa

kakor tudi kokoši in gosi in sicer franko po povzetju po najnižjih cenah:

5 kg svežega govejega mesa . . .	K 4.80
5 " " telečjega " . . .	4.80
5 " sveže mastne perutnine . . .	7.—
5 " " gosi . . .	6.—
5 " prekajeno goveje meso . . .	5.80
5 " " telečje " . . .	5.80

Hitra razpošiljatev. — Reelna postrežba.

Maks Jakobowicz

ekspor mesa

Bohova št. 18, Galicija.

Zahvala.

Za izkazano sočutje povodom prerane sturti naše nepozabne

Eme

kakor tudi za mnogobrojno spretnost predrage k večnemu počitku izrekamo tim potom vsem iskreno zahvalo.

Posebno hvalo smo dolžni e. kr. okr. šolskemu nadzorniku g. A. Lasiču ter gospodičinam in gospodom iz Kobarida, ki so se potrudili tako daleč, da so izkazali pokojnici zadnjo čast. Zahvaljujemo tudi vse darovalce krasnih vencev. Bog plati!

BREGINJ, 10. januarja 1905.

Rodbina Sires-ova.

Obvestilo.

Uljudno naznanjam, da se nahaja moja odvetniška pisarna od

1. januarja 1905

v prostorih

„TRGOVSKEGA DOMA“

v I. nadst. (vhod iz ulice Corso Gius. Verdi).

Dr. Dragotin Treo.

Naznanilo preselitve.

Naznanjam svojim cenj. gg. odjemalcem iz mesta in dožele, da preselim prihodnji mesec svojo

čevljarstvo delavnico

iz Gosposke ulice v ulico Raštelj št. 32 v lastne prostore (blizu Pontonijeve lekarne.)

Se toplo priporočam odličnim ospoštovanjem udani

Peter Cotič,
čevljariski mojster.

Dr Rudolf Gruntar

je otvoril

odvetniško pisarno v Tolminu.

Denar prihrani

kdor se obrne na naz
pred nakupom registrirne blagajne.

Garantujemo,

da prodamo boljše blagajno in ceneje od vsake druge trdke sveta.
Po dopisnici naj se zahteva uzorce in navodilo, katero pošiljamo zastonj.

Prima-blagajne za vsako ceno
od K 65 — višje.

Obs.žno pat. zavarov. — Prikladno mesečno plačevanje.

National Cash Register Co. Limited.

DUNAJ I. Kärntnerstrasse 12. — BUDIMPEŠTA, IV. Vaczi-uteza 35.
GRADEC, Nentergasse 49 — PRAGA, Porč 8.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih
in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po
zeleznici na vse kraje avstro-ogerske
monarhije v sodih od 56 l naprej. Na
zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Dolniške družbe združenih pivovarn
vren Zalec-Laški Trg in plzenskega
prazdroj“ iz slovačke ceske „Me-
lanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja
na dobelo od 100 kg naprej.

Cene zmerne. Pestrožba poštna in točna.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.
V svojem „Trgovskem Domu.“

Hranilne vloge obrestuje po 4,5% — večje, stalno naložene najmanj na jedno
leto, po dogovoru — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz-
gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Pozojila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali
mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadrugniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih
letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 30. junija 1904:

Deleži: a) podpisani K 1.174.800 —
b) vplačani 376.103 —
Dana pozojila 1.930.929 —
Vloge 1.828.591 —

Slično dunajskim trdkam **sem znižal** tudi jaz
radi

pozne zimske sezone

jako občutno cene vsega zimskega blaga

in sicer:

Raznovrstne pletenine za dame in gospode kakor: rokavice, nogavice, jopice,
Jaeger-perilo, volnene rute, šerpe, dalje kožuhovne ovratnike, svileni blago,
raznovrstne okraske za obleke itd.

Dalje priporočam svojo veliko zalogo krasnih ovratnic za gospode, belega
perila, dišav, mila, glavnikov, pasov, predpasnikov, modercev, dežnikov, žepnih
robcev, galoš, domačih čevljev, hlačnikov itd.

J. ZORNIK — Gorica

sedaj Gosposka ulica št. 10.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti
nadškofijski palači. — Sobe za
prenočišča po zmernih cenah. —
Velik jedilni salon, poleg stekleni
salon s teraso. — V poletnem
času prijeten vrt z verando. —
Sobe za klube, društva, za skie-
njene družbe. — Izborna kuhinja.
Domača in pluja vina. Izvirno
pilzensko »prazdroj«-pivo.

Hiša z vrtom

na prodaj v Gorici

ulica Gelsi št. 24.

Hiša je enonadstropna s 6 prostori in
podstrešjem.

Ponudbe na gorenji naslov.

Schmiedt'ov

cinov pesek za ribanje posodja
najnovejše sredstvo za čiščenje

posameznih kuhinjskih posod in vseh kovinskih
predmetov iz bakra, cina, kopalno posodo itd.
Neverjeten uspeh! Priporočanja iz vseh krogov. Jako
v ceno, ker se raba peska ponavlja. Prosimo
poskusiti! Dobiva se z navodilom uporabe v
Gorici pri Konjedleu & Zajcu, pred
nadškofijsko št. 5.

Naznanilo.

Podpisani imam na prodaj

6 7000 cepljenih trt.

Vse so cepljene v zeleno na podlagi Portalis. Vrste
pa so: Italijanski Rizling, beli Burgundec, Silvanec
in Pinela. Blago je le I. vrste. G. kupec vam na
ogled. — Cena po dogovoru.

France Žgur,

Lozice št. 5. Pošta št. Vid nad Vrčavo.

A. vd. Berini — Gorica

Solska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najboljših trdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nic

s prodajo na drobno in debelo
Prodaja na drobno: K — 72, — 80, — 88, — 96, 101,
112, 120, 136, 144, 160, 180.

Na debelo cene ugodne.
Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kapeti do
popolne uporabe olja; po vporabi se spet zamenja s polno
Pravi vinski kis in navade. Zaloga mila in sveže.

Cene zmerne.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidn.
postrežbo po jako zmernih cenah.

Zvestega

trgovskega pomočnika

išče

za trgovino z mešanim blagom.

Spričevala in ponudbe na naslov:

Martin Gerbic, Ročinj.

„Trgovski dom“.

Takoj se sprejme v službo

hišnik

v novem »Trgovskem domu«. Naloga
mu bo: skrbeti za red v celem posloju,
oskrbovati centralno kurjavo in električno
razsvetlo, vse pohištvo, opravo, itd. v dvo-
rani, garderobah, restavraciji itd., paziti po-
sebno na red v prostorih, kjer bodo razna
društva ter event. po sporazumu z društvi
opravljati nalogo društvenega čuvaja.

Prosilci morajo biti dovolj inteligentni
Slovinci, morda taki, ki uživajo že kako
penzijo in jim bo ta služba v priboljšek.
Morajo pa biti oženjeni, najraje brez velike
rodbine, dá tudi soproga lahko pomaga ob
veselicah v garderobi. Stanovanje prosto.
Plača po dogovoru. Prošnje na naslov:
„Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici“.

ZLATAR

DRAGOTIN VEKJET

(C. VECCHIET)

Corso 47 — TRST — Corso 47

Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine ter žepnih,
zlatih in srebrnih ur.

Sprejema naročbe ter poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur.
Velika izbér srebrnine za darila.

Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.

Cene zmerne.

Nova trgovina v Gorici.

Otvorili smo novo trgovino, ki ima:

knjige, časopise (slovenske, hrvatske, ruske,
češke, nemške, italijanske, na željo preskrbi vsak
časopis v kateremkoli jeziku), papir vseh možnih
vrst, pisarniške in šolske potrebščine (peresa,
svinčniki, ročniki, črnilo, radirke itd. itd.)

Razglednice v najbogatejši izbiri (nad 40000
vzorcev), med temi vse možne slovanske, na-
rodne ali izdelki slovanskih umetnikov. Prekup-
cem velik popust.

Slike: zgodovinske, posvetne in nabožne,
slovanskih umetnikov z umetniškimi okvirji tudi
slovanskega izdelka.

Kipi: Preširen, Vodnik, Vega, Jurčič, Kesnik,
Slomšek, Tolstoj, kralj Petar II. srbski, S. Gre-
goričič, Levstik itd.

V kratkem bo trgovina vrejena in popolna.
Rodoljubi se lahko prepričajo, da bo to modern
vseskozi slovanski zavod, kakoršnega na ce-
lem Primorskem doslej ni bilo. Kazali hoče ro-
jakom napredujočo slovansko umetnost, znanstvo,
slovstvo v vseh panogah, in vzbujati za vse to
med rojaki smisel in čut.

Roj-kom v mestu in na deželi se toplo
priporočamo

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.